Tieto-osasto / Automaatioyksikkö
Katja Viertävä

5.4.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asiantuntijalausunto; Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta direktiivin 2003/25/EY muuttamisesta parannettujen vakavuusvaatimusten sisällyttämiseksi ja direktiivin yhdenmukaistamiseksi Kansainvälisen merenkulkujärjestön määrittämien vakavuusvaatimusten kanssa (U 25/2022 vp)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä asiantuntijaa kuultavaksi valiokunnan kokoukseen 8.4.2022 ja kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa kuvatusta valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle.

Yleistä

Komission ehdotus (COM(2022) 53 final) koskee ro-ro-matkustaja-alusten erityisistä vakavuusvaatimuksista 14 päivänä huhtikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/25/EY, jäljempänä *vakavuusdirektiivin*, muuttamista. Vakavuusdirektiivissä vahvistetaan vakavuusvaatimukset vaurioituneille ro-ro-matkustaja-aluksille.

Ehdotuksen tärkeimpänä tavoitteena on vähentää vaurioituneen aluksen vakavuusvaatimusten monimutkaisuutta sekä teknistä ja hallinnollista rasitetta, jotka johtuvat pääasiassa siitä, että vaurioituneiden ro-ro-matkustaja-alusten selviytymiskyvyn arvioimiseen on kaksi eri järjestelmää. Ehdotuksella pyritään myös mahdollisuuksien mukaan varmistamaan johdonmukaisuus IMO:ssa hiljattain päivitettyjen vaurioituneen matkustaja-aluksen vakavuutta koskevien kansainvälisten vaatimusten kanssa. Suunniteltu mukauttaminen kansainvälisiin sääntöihin ja yksinkertaistaminen järkeistävät laivanrakennusyhtiöiden ja varustamoiden laskentarasitetta.

Tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan vähentää määritelmien ja vaatimusten monitulkintaisuutta sekä poistaa sellaisia kansainvälisiä välineitä koskevat vanhentuneet määräykset, jotka eivät enää ole käytössä tai voimassa. Selkeyden ja johdonmukaisuuden vuoksi ehdotuksessa myös ehdotetaan useiden määritelmien päivittämistä sekä viitteitä asiaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön ja SOLAS-yleissopimuksen (ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehty kansainvälinen yleissopimus) sääntöihin.

Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kansallisella tasolla. Uusien yli 1 350 henkilön matkustaja-alusten suunnittelu ja rakentaminen helpottuisi, sillä niille ei enää jatkossa asetettaisi alueellisia lisävaatimuksia. Sen sijaan uusien alle 1 350 henkilön matkustaja-alusten osalta ro-ro-matkustaja-alusvarustamoille, laivansuunnittelutoimistoille ja telakoille ehdotuksella voi olla merkittävät vaikutukset, koska kyseisille aluksille jäisi edelleen alueelliset lisävaatimukset SOLAS 2020 vaatimusten lisäksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Asian käsittely kansallisesti ja EU:ssa

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Säädösehdotus ja U-kirjelmäluonnos ovat olleet EU asioiden komitean alaisen EU22-liikennejaoston kirjallisessa menettelyssä 10.−16.3.2022.

Ehdotuksen käsittely aloitettiin neuvoston merenkulkutyöryhmässä 4.3.2022. Neuvoston puheenjohtajamaa Ranska on ilmoittanut alustavaksi tavoitteeksi, että komission direktiiviehdotus käytäisiin työryhmässä kokonaisuudessaan läpi ja yleisnäkemykseen edettäisiin mahdollisimman nopeasti. Asian käsittelyä jatkettiin 23.3.2022 merenkulkutyöryhmässä, jonka lisäksi jäsenvaltioilta on pyydetty ehdotuksesta kirjallisia kommentteja. Käsittelyn ollessa vasta alkuvaiheessa muiden jäsenvaltioiden kantoja ei ole vielä laajasti tiedossa, mutta esimerkiksi Ruotsin näkemys uusien alusten osalta vastaa ehdotettua Suomen valtioneuvoston kantaa.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää ehdotettujen muutosten tavoitetta vähentää vaurioituneen aluksen vakavuusvaatimusten monimutkaisuutta sekä teknistä ja hallinnollista rasitetta kannatettavana.

Valtioneuvosto nostaa kuitenkin esille, että komission ehdotuksessa esitettyjä keinoja tulisi vielä tarkastella uudestaan uusien alle 1 350 henkilöä kuljettavien alusten osalta, jotta sääntelyn selkeyttämistä koskevat tavoitteet voidaan paremmin saavuttaa. Direktiiviehdotus nykyisessä muodossaan ei uusien alusten osalta johtaisi sääntelyn selkeytymiseen ja se jatkaisi tilannetta, jossa ro-ro-matkustaja-aluksiin kohdistetaan alueellisia lisävaatimuksia kansainvälisten velvoitteiden lisäksi. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen jatkovalmistelussa on pyrittävä vaikuttamaan siihen, että 1.1.2020 ja sen jälkeen rakennettuihin ro-ro-matkustaja-aluksiin ei sovellettaisi alueellisia lisävaatimuksia riippumatta niiden henkilömäärästä.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana sitä, että uusiin ro-ro-matkustaja-aluksiin, joiden henkilömäärä on yli 1 350 ei sovelleta alueellisia lisävaatimuksia vaan ainoastaan SOLAS 2020 vaatimuksia. Tämä helpottaa alusten suunnittelua ja rakentamista sekä siirtymistä liikennöintialueelta toiselle ja alusten jälkimarkkinoiden toimivuutta.

Valtioneuvosto pitää komission ehdotuksessa hyvänä sitä, että ennen 1.1.2020 rakennettuihin ro-ro-matkustaja-aluksiin sovellettaisiin samoja erityisvaatimuksia kuin tähänkin asti vakavuusdirektiivin perusteella on sovellettu.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana sitä, että olemassa olevien ro-ro-matkustaja-alusten tuominen liikenteeseen EU:n alueelle voi tapahtua samoilla ehdoilla kuin aikaisemminkin.

Katja Viertävä
Hallitusneuvos

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi